

Mamák és gondok

Az elszigetelődés ellen

„Nehéz ma nőnek lenni” — mondogatják, nem panasz-képpen, az asszonyok. S nem is a fiatalabbak, hanem éppen a nagymamakorba érők, akik szintén nem leányálomban illő körülmények között nevelték föl gyerekeiket, bennünket.

Csupa ellentmondás a mai asszonysors. Az emberhez méltó, teljes értékű élet feltételei adottak: a tanulás, a munka — a hivatásszeretettel üzt munká — reális lehetőség a nők számára is. De nem kevésbé hajtja őket az anyaság szépséges feladata sem, mint korábban. Telhetetlen a mai asszonynép: mindent akar. De győzi-e? Győznie kell, és képes is erre. Nem azért, mert valamiféle bűvös forrás állandóan táplálja energiáit. A társadalmi segítség az, amely nélkül nem tud urra lenni megszaporodott gondjain. Sok idegen ország asszonyai számára mesébe illő ajándék nálunk a gyermekgondozási segély. Pedig nagyon is élő valóság. Erényeivel és eredeti szándékaitól némileg eltérítő gyengével együtt.

Hogy milyen testet-lelket kibérelő állapot kismamának lenni, az tudja jól, akinek van gyereke van. Az első hónapokban, az első egy-két évben biztos, hogy nemigen enged magához közel férközni másféle gondolatokat, jelen legyenek. Csaknem tetteket, legfeljebb csak módjával. Végső soron a gyerek től. A gyerek, a háztartás

ápolása, harmonikus fejlődése a cél. De tény az is, hogy nagy ára van ennek, ha a gazdálkodás észjárásával gondolkodunk. A munkahelynek hiányzik az anyává vált, jó felkészültségű szövdő, a tanár, az orvos. Helyettesítésük vagy jól megoldható vagy sem. S az is kár, ha egyhárom éven át felé sem néz munkahelyének, a csak a gyerekével elfoglalt szakember. Az új technológiáról, új intézkedésekről nem szerez tudomást, visszatérve pedig alig tud megküzdeni a főlhalmozódott újdonságokkal. De elzáródik a lakást és a szűkebb, a tágabb környezetet összekötő csatornák, nemegyszer megbénul az embe- rek közötti mozgás, a kapcsolatteremtés képessége is.

Nem jó ez az elszigetelődés sem az anyának, sem a nagy közösségnek, talán a gyermeknek sem.

Az országos fölmérés részeként Szentesen, Csongrádon és Mindszenten végzett tájékozódás is hasonló tanulságokkal szolgált. Szentesen ugyan a megkérdezett 204 otthon maradt édesanya közül 172 rendszeresen vagy alkalmanként kapcsolatban van munkahelyével. Arra azonban nem futja sem az idejükből, sem az erejükéből, hogy a társadalmi és tömegszervezetek rendezvényein szívesen legyenek. Csaknem tetteket, legfeljebb csak módjával. Végső soron a gyerek től. A gyerek, a háztartás

valóban igényli az anyai otthoni jelenlétét, némi magyarázat lehet ez az elzárkózásra. De a szabad idő — ha marad ilyen — kihasználása már igényesség kérdése. Mindössze húszan vesznek részt iskolai továbbképzésben, a legtöbben kézimunkázással töltik el a szabad óráikat. Ugyanakkor igaz az is: a továbbtanulás szándéka jóval több asszonyban él, csaknem 30 százaléka foglalkozik a gondolattal. A megkérdezett anyák fele pedig szívesen halgatna a gyermekneveléssel, az ápolással kapcsolatos előadásokat, eljárás szabás-varrás tanfolyamra. Ugyanakkor Mindszenten, amikor a néprfront javaslatára ötféle szakmunkás vizsgára főkészítő tanfolyamot indítottak, a gyes-en levő mamák közül senki nem jelentkezett. Ide nem mentek el, de elmentek a fővédőnő által szervezett kismama-klubba, a szentesiek a szülők akadémijára, s Csongrádon, Kisteleken, Derekegyháza is működik sikeres kismama-klub. Szegednek követni kellene a jó példát: törni is ezen a fejt a néprfront nobilitásága.

Nehéz persze okosnak lenni. Annyi bizonyos: egyetlen intézmény, társadalmi és tömegszervezet nem képes földolálni ezeket az ellentmondásokat. De sokat tehetnek a munkahelyek saját dolgozóikért. Lennének édesanyák, akik anyagi gondjaik vagy éppen az idegőrlő elszigetelődés miatt szívesen szakítanák meg a gyes-t. Meg kellene adni ennek a lehetőséget. De tudni kell: első a gyerek. Az ő elhelyezéséről gondoskodik a vállalat. Aki pedig elszánja magát, hogy három évig még „összenő” csemetéjével, azt valjában adja is saját családtagjának a munkahely. De a rokonai érzés, a vonzódás csak akkor lesz kölcsönös, ha a gyereket is befogadják. Magyarán: ha a mamát elvárják, hívják a gyereket is. S ez érvényes a társadalmi szervezetek kezdeményezéseire is: bármilyen előadásra, rendezvényre invitálják a kismamát, tartsák szem előtt: eszelekedeteinek rugója az anyai érzés és a felelősség. Ha ezen a kettőn nem esik csorba — tudja, gyermeke jó kezében van, jól érzi magát —, szívesen adja át magát a tájékozódásnak, a tanulásnak, akár a kapcsolódó szórakozásnak is. A szegedi, oly régen vajdó kismama klub akkor születik meg, és akkor lesz életképes, ha kisgyerekek klubjává is válik.

Chikán Ágnes

A filmszak bűvöletében

„A technikai dolgok mindig vonzottak, a számomra új, ismeretlen iránt mindig érdeklődtem. Lefényképeztem valakit vagy valamit és előhívtam. Először ez a tudomány is elég volt, később nem elégedtem meg ennyivel. Hívótankot, nagytót vettem, és magam keztem kidolgozni a saját munkámat, az első fázistól az utolsóig mindent magam csináltam... Tűrésemet tanfolyamra jártam, a kirándulásokon figyeltem fel a felhúzható, zúgó filmfelvételre. Láttam, hogy amíg én egy pillanatot örökítek meg, a filmfelvétel egész eseményt lehet felvenni. Ismét felülkerekedett a technikai érdeklődésem... Először családi filmeket készítettem, a tandíjat megfizettem. Elég sok filmet elrontottam, amíg nem ismertem meg teljesen a gépet és a módszert, ahogyan filmet kell készíteni. Amatőrfilmes tanfolyam indult a Juhász Gyula Művelődési Központban és erre jelentkeztem.”

Balogh Ferenc vallomása többé-kevésbé tipikus. Nem is akkor lettem biztos ebben, amikor a piros fedélű füzetben elolvastam írását: Hogyan lettem amatőrfilmes? Inkább amikor a művelődési központ egyik alacsony, emeleti termében a hosszú asztal körül ülő, különböző korú, de azonos bűvöletben élő emberekkel beszéltem.

Tizenöt évvel ezelőtt kezdődött. Megfelelő helyiség és technikai felszerelés nélkül. Teltek az évek: esztétikai, technikai kérdésekről tartottak előadásokat — és termé-

zetesen vetítettek. Saját filmjeiket. (Evente átlagosan 20—25-öt készít a harmintagú közösség.) Az alajosok életéről, a kukoricanevesítésről, a szegedi régi mestersegekről és még sok másról. Film készül a művelődési központ ifjúsági klubjáról, kiállításairól. Aki különösen gazdag ötletekben, animációs filmet forgathat. Dokumentum-, játékfilmes is akad. Sőt olyan is, aki humoros alkotásokat készít. Dolgoztak, dolgoznak a tévé körzeti stúdiójának is. Kapcsolatot tartanak a neves pécsi Ixilon stúdióval, a győriekkel, a hajdúböszörményiekkel. És — a Balázs Béla Stúdióval, melynek tagjai évente több alkalommal is vetítést rendeznek a klub számára. Tavaly a városi tanács művelődésügyi osztályával közösen hirdettek pályázatot, s az elsődíjas Kiss Károlyi Kálmán című filmjével idén a Bakuban megrendezett Unica nemzetközi amatőrfilm-fesztiválon bronz-érmert nyert. S még néhány sző siker: ezüstdíj az Allos nemzetközi fesztiválon, nagydíj és harmadik díj az országos egészségügyi fesztiválon.

Az említett piros füzet — az amatőrklub módosított kiadványa. Erdemes meg idezni belőle néhány sort: „Nincs az a hivatásos filmes, aki az én foglalkozásomat, az én környezetemet, barátaimat, városomat, Tiszámat nálam jobban ismerne és élvezné. Azok a gondolatok szülnének filmet, amelyeket minket érdekelnek, feszítenek.”

D. L.

Filmsikerek

A Pannónia Animációsfilm Stúdió újabb nemzetközi sikerét ért el rövidfilmjeivel. A barcelonai nemzetközi filmfesztiválon Harmadik díjat nyert Kovács István, „Vájtató idők” című animációs filmje. Az ezzel csaknem egy időben rendezett thesszaloniki filmfesztiválon kettős

magyar siker született: Varsányi Ferenc „Irka-firka” című filmje kitüntető oklevelet kapott, a Pannónia Animációsfilm Stúdió filmjeiből készült összeállítás pedig magas művészi színvonalért a zsűri különdíját nyerte el.

Az MTESZ rendezvényei

Szegeden, a Technika Házában ma délután 13 óra 30-kor tartja vezetőségi ülését a Magyarhoni Földtani Társulat alföldi területi szervezete, amely megtárgyalja a geológus szakember-ellátottság helyzetét. Holnap, szerdán délután a Gépipari Tudományos Egyesület szegedi szervezetének tűzvédelmi szakbizottsága „Korszerű tűzoltóanyagok és oltási eljárások” címmel a Szeged-Algyő tűzoltóparancsnokságon előadást és tűzoltási bemutatót tart. A rendezvény résztvevőit a Technika Háza elől 14 órakor autóbusszal szállítja a bemutató színhelyére.

Kiállítási napló

Heller-
emlékkiállítás

Nem Szeged fia volt, neve, rövid élete és alkotásai mégis összeforrtak Szegeddel, a Tiszával, Tápéval. Heller Ödön a szegedi képzőművészet történetének tragikus sorsú alakja 100 éve. 1878. november 21-én született Budapesten. Bár kereskedelmi érettséget tett és tisztviselőként dolgozott, festőirokonai sikerén fölbuzdulva ő is az ecset és paletta vonzásába került. Festővé válásának állomása Vajda Zsigmond festőiskolájára, müncheni és párizsi tanulmányútra és két nagybányai nyár.

1903-ban érkezett Szegedre a baloldali érzelmi kedves flatalember, akit barátjaül fogadott Juhász Gyula és Móra Ferenc. Nagyon megszerette Tápét, ahol műtermes házat épített, s képein megörökítette a tápai embereket, a tápei élet megannyi jellemző mozzanatát. Heller a szegedi képzőművészet történetének korán elhunyt tehetségeinek sorát gyarapította. 1921 júniusában Tápé határában meggyilkolták. A Tisza-parti töltésen kerékpárral haladt Szeged felé, amikor orgyilkosok fejbe lőtték, s holttestét a folyóba dobta. A gyilkosságot fehér tiszték és katonák követték el, mint a szegedi tisztikar forradalmaitásával vádolt Tabody Zolt és Detre Béla elleni bűnper koronatanúját.

A sírnál Juhász Gyula töb-

Köszönet
társadalmi munkáértA megyei tanács és az MSZMP
Csongrád megyei tanácsai apparátusi
bizottságának köszönete

Csongrád megyében széles körű társadalmi összefogás bontakozott ki a szociális otthonban élők helyzetének javításáért. Ennek során alakították az Ásotthalom-irodászati tanyai iskolát szociális otthonná. Az egyik legsürgősebb teendő volt, hogy határidőre elkészüljön az épület fűtéséhez elengedhetetlenül szükséges két kazán. Az orosházi Kazánépítő Szövetkezet és a szegedi Kazánjavító Ipari Szövetkezet vezetői, dolgozói megértést

tanúsítottak a társadalmi akció iránt. Vállalták, hogy társadalmi munkában, kommunista szombatokon elkészítik a két, egyenként hatvan ezer kalóriás kazánt. Igéretüket teljesítették, s ezzel jelentős mértékben meggyorsították az átalakítás munkálatait. Aldozatkészességükért, önzetlenségükért a Csongrád megyei tanács és az MSZMP Csongrád megyei tanácsai apparátusi bizottsága elismerését és köszönetét fejezi ki.

Megyei
szakszervezeti
nap

Szegeden tegnap a Vidia Kereskedelmi Vállalat klubhelyiségében dr. Sebők Éva, a KPVD SZ Központi Vezetőségének titkára adott tájékoztatást a megyei szakszervezeti nap alkalmából a XXXII. kongresszus óta végzett munkáról, és a soron következő feladatokról.

Nemzetközi
tankönyvelméleti
tanácskozás

Korunkban sem veszített jelentőségéből a tankönyv, az oktatásban változatlanul nélkülözhetetlen szerepet tölt be. Ennek a gondolatnak a jegyében kezdődött meg Budapesten, az Országos Pedagógiai Intézetben nyolc szocialista ország tankönyvkiadó szakembereinek tanácskozása. A tankönyvelméleti tanácskozást Paál Rózsa, a Kulturális Minisztérium Kládóli Főigazgatóságának főigazgató-helyettese nyitotta meg.

Az Oktatási Minisztérium és az Országos Pedagógiai Intézet nevében Miklósvári Sándor, az OPI főigazgatója köszöntötte a résztvevőket, majd Petkó András, a Tankönyvkiadó Vállalat igazgatója „A tankönyvkiadók felelőssége és együttműködése a szocialista nevelés szolgálatában” címmel tartott előadást.

A korszerű tankönyvről Hónora Sándor, a kiadó irodalmi vezetője tartott előadást. Az elkövetkező napokon a külföldi delegációk képviselői fejtik ki véleményüket a két fő témáról. (MTI)

Díszdoktor-
avatás

A bölcsészettudományok tiszteletbeli doktorává avatták kedden az Eötvös Loránd Tudományegyetemen Giulio Carlo Argan egyetemi tanárt, Róma főpolgármesterét. Az egyetemi tanács nyilvános ünnepi közgyűlésén részt vett Kornicz Mihály, az MSZMP KB osztályvezetője, Szépvölgyi Zoltán, a fővárosi tanács elnöke, Gosztolányi János oktatási államtitkár, jelen volt Nardo Olivetti, az Olasz Köztársaság ideiglenes ügyvivője. Eörsi Gyula rektor köszöntője után Szathmári István, a bölcsészettudományi kar dékánja ismertette a díszdoktorjelölt tudományos tevékenységét.

H. D.

Kampó

a túró. Leleményes emberek nem várták meg a lassú és bizonytalan fejlődést, a harmadik kéz pótlására kis kampót szereltek az új áruházaik rakodó pultjaira. Övék a Kossuth-díj, ez megint szenzációs találmány. Jön a kedves vevő rakott kosárral, nincs gondja az átömlesztéssel. Fölakasztja az egyik fület — még mindig a szatyorról van szó —, és akár fűtőre is, ha a káromkodás ingere félbe nem szakítaná.

Tojást rak az egyik, és megrémül, mert lába előtt látja mind a tízet. Legalább megtudja, volt-e benne csibe. A másik a bűdös pálinkát ejti el, a harmadik kezéből az étolaj ugrik a földre. Mert az egyik boltban elegáns a vezető, és nem engedett föl-

rakni mást, csak a ruhafogas kampóját. Kiderült hosszú kísérletek után, más a zakó és más a szatyor, de minden évben nem szerezhetünk új fogast, tessék elviselni, ahogy van. A másik boltban a pult ment tönkre a kampó alatt, minden eresztéke meglazult, legfőképpen az enyvét viselő el valahogy. A harmadikban olyan kicsike kis kampók állnak sorban — fő az elegancia! — mintha gombostűből hajlították volna mindezt. Ide jött a pálinkás ember, áremelés után.

Panasz nincs, pénztár után vagyunk, semmiféle reklamációnak helye nincs. Különben is, öreg szatyrok lennének, mire a magyarázatokból kifogyna az ellenfél, ezért tisztelettel kérem, szervezzünk társadalmi munkát. Három kampós szegem nekem is van, kalapácsot viszek, ha megengedik, akár ökröt is lehet akasztani rá.